

ЕНЕРГИЈА

КОСТОЛАЦ

број 28 // фебруар 2020.

ISSN 2560-5135

■ Коп „Дрмно“ током зимских услова рада

Сви системи у раду

■ Ремонт рударске механизације, један од најзначајнијих послова на Површинском копу „Дрмно“, започеће већ у марту. Први радови планирани су на Четвртој јаловинском систему.

Садржај

актуелно

10 Костолац није „црна тачка“ европске енергетике
Смањена емисија штетних гасова

11 Припреме за изградњу 17. линије бунара
Уклања се шумско растиње

12 Производња у јануару на Површинском копу „Дрмно“
Континуирана производња угља

13 На копу „Дрмно“ организована акција добровољног давања крви
У првој акцији 58 давалаца

локални мозаик

14 Десет година локалне самоуправе Костоца
Историја је подстицај за будућност

15 Светосавска академија у школама
Трагом просветитеља

16 Сусрет ветерана у Костоцу
Први Острвачки фестивал фолклора

17 Проглашени најбољи спортисти Пожаревца у 2019. години
Награде Маровићу и Ајдацићу

временов

18 У сусрет јубилеју 150 година рударења у Костоцу (8)
Немци отварају површински коп

Животна средина на првом месту

ЕПС улаже милијарду евра у екологију

06

Коп „Дрмно“ током зимских услова рада

Сви системи у раду

08

Припреме за ремонтну сезону у ТЕ „Костолац А“

Капитални ремонт за оба блока

импресум

ЕНЕРГИЈА
ЕПС КОСТОЛАЦ

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ,
ISSN 2560-5135
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО.

В.Д. ДИРЕКТОРА ЕПС: Милорад Грчић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Звездана Јовановић Поповић, РУКОВОДИЛАЦ СЛУЖБЕ ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ ОГРАНКА ТЕ – КО КОСТОЛАЦ И ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Новица Антић, РЕДАКЦИЈА: Саша Срећковић, Предраг Животић, Ивана Миловановић и Вишња Огњановић, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Николе Тесле 5 - 7, 12208 Костолац, ТЕЛЕФОН: 012/241-904, e-mail: redakcija@te-ko.rs, WEB SITE: www.eps.rs, ЛИКОВНА И ГРАФИЧКА ПРИПРЕМА: „КОМАЗЕЦ“, Инђија, НАСЛОВНА СТРАНА: Ивана Миловановић, ЛОГОТИП: Милош Павловић, ШТАМПА: „КОМАЗЕЦ“, 22320 Инђија, Краља Петра I 66, ТИРАЖ: 1.500 примерака

Први број, под називом „Новине“, изашао 25. маја 1957. године. Од наредног броја лист је излазио под називом „Глас произвођача“ све до 14. септембра 2010, од када је назив промењен у „ТЕ – КО Костолац“ (до 30. јуна 2015) од 15. 11. 2017. године опет излази под називом „ЕПС енергија Костолац“.

Испуњен и премашен план

Упркос сушној другој половини 2019. године, план производње пребачен за 10 одсто

Током прошле године „Дринско-Лимске хидроелектране“ произвеле су 3,23 милијарде kWh електричне енергије, што је у односу на билансираних 2,93 милијарде kWh већа производња за 10 одсто. План је испуњен и премашен, иако је други део године обележила лошија хидрологија.

Испуњење годишњег биланса и производња изнад плана постигнути су у највећој мери захваљујући периодичним падавинама и топљењу снега на хидролошком подручју слива река Пиве, Таре, Лима и горње Дрине у првој половини године, док је од јула до децембра 2019. преовладавао сушан период.

Месец с најмање падавина био је октобар, а месеци с највишим дотоком били су фебруар и март. То је и допринело достизању и прекорачењу плана производње.

План производње за 2019. годину за електране огранка „Дринско-Лимске ХЕ“ био је реалан. Иако је садржај воде и енергије у акумулацијама у другој половини године опадао, Сектор за диспечерско планирање и управљање производњом ЕПС успео је да оствари и премаша пројектовани биланс.

ХЕ „Бајина Башта“ у прошлој години произвела је 1,38 милијарди kWh, што је 10,17 одсто више од плана. У реверзибилној ХЕ „Бајина

Време

У 2019. години агрегати ХЕ „Бајина Башта“ на мрежи су провели 18.193 часа и били покренути 1.638 пута. Агрегати реверзибилне хидроелектране у оба режима рада на мрежи су били 6.776 часова, а број стартова износио је 1.013.

■ Поглед са бране ХЕ „Бајина Башта“

Башта“ произведено је 739 милиона kWh, од планираних 827 милиона kWh, што је остварење од 89,43 одсто. ХЕ „Зворник“ произвела је 456 милиона kWh, што је у односу на планираних 363 милиона kWh остварење за 25,62 одсто

више. Остварена производња у „Лимским ХЕ“ је за 35,75 одсто виша од планиране, док је ХЕ „Електроморава“ произвела 11,67 одсто више него што је предвиђено билансом.

Ј. Петковић

■ Монтерски посао у ЕПС-у врло је цењен, али и тежак

Посао који се воли

Монтери Сеад Алтумбабић и Слободан Марковић из Ниша кажу да су постали монтери јер им је животна жеља била да се баве баш послом који је опасан, одговоран, али и важан. Није лако, напомињу, радити свакодневно са напонима од 0,4 kV до 110 kV и свој живот излагати опасности.

Наши саговорници раде на пребацивању, конкретније – уклопничари су.

– Врло опасан и тежак посао. И физички и психички. Физички тежак зато што захтева рад у свим временским условима – по ветру, киши, снегу, на високој температури. Психички тежак, јер се ради и ноћу и дању, а посао

захтева максималну концентрацију и не дозвољава грешку. Сваки излазак на терен је ризик и представља опасност уколико се крене неприпремљен – наглашава Сеад Алтумбабић.

Сеад се школовао за овај посао. Жеља му је била да крене очевим стопима, а отац је читав радни

Дружба и служба

Поверење које се годинама гради међу колегама монтерима је изузетно важно. Јер њихови животи не зависе само од сваког од њих појединачно већ од свих у тиму заједно. Зато се они друже и на послу, али и ван посла су обично добри пријатељи.

■ Слободан Марковић и Сеад Алтумбабић

век провео као монтер. Његов колега Слободан Марковић је тек шест година у овом послу, али не намерава да га мења.

– Човек некако у овом послу осећа да важне ствари од њега зависе и да од његовог успеха и резултата зависе и купци и фирма у којој је запослен. Не знам шта бих друго могао да радим, а да је опасно, опасно је. Сваки дан проведен на послу подразумева адреналински шок, јер тренутка

неизвесности има напретек – каже Слободан Марковић.

И Сеад и Слободан изузетно воле свој посао и не би мењали ни за који други, иако су имали прилику. Нема ничег лепшег од сазнања да може људима да се помогне, било да је реч о кваровима на ниском или високом напону. Захвалност купаца је за обојицу највећа награда.

М. Видојковић

ЕПС улаже милијарду евра у екологију

Уложено око 500 милиона евра у пројекте за унапређење животне средине. ЕПС највећи инвеститор у заштиту животне средине у Србији

Заштита животне средине је важан део стратегије „Електропривреде Србије“. Од 2001. године, ревитализацијама и модернизацијом производних капацитета, са повећањима снаге, унапређена је и заштита животне средине. Циљеви су очување сигурности снабдевања, повећање енергетске ефикасности постројења и достизање стандарда који важе у ЕУ.

Током последњих 15 година ЕПС је уложио око 500 милиона евра у пројекте којима се унапређују квалитет ваздуха, воде и земљишта, и тиме заузео лидерску позицију као највећи инвеститор у заштиту животне средине у Србији. Првенствено се улагало у унапређење квалитета ваздуха увођењем мера у термоелектранама. Реконструисани су електрофилтери у свим ТЕ. У то је од 2004. године уложено 97 милиона евра. Резултат су два и по пута мање емисије прашкастих материја (ПМ честица) 2018. него 2011. године.

Улагања ЕПС у заштиту животне средине донеће до 2025. смањење емисије сумпор-диоксида за 90 одсто, азотних оксида за 45 одсто и прашкастих материја за 95 одсто у поређењу са периодом од 2008. до 2012.

Приоритет и највећи обим улагања, од око 650 милиона евра, предвиђен је у области заштите квалитета ваздуха изградњом система за одсумпоровање димних

гасова и примарне и секундарне мере за смањење емисије азотних оксида у термоелектранама.

ЕПС је завршио изградњу постројења у ТЕ „Костолац Б“, вредног 96 милиона евра, и гаранцијска мерења су показала да су емисије CO₂ знатно испод важећег европског стандарда од 200 милиграма по кубном метру.

Највреднији пројекат од 217 милиона евра, чија је реализација у току, обезбедиће систем за одсумпоровање димних гасова за ТЕНТ А. Пројекат се реализује у оквиру споразума између Владе Републике Србије и Владе Јапана, а на основу ког је између ЈП ЕПС и јапанске агенције за међународну сарадњу ЈИЦА потписан споразум о зајму за финансирање пројекта. На блоковима А3, А4, А5 и А6 у ТЕНТ А примениће се технологија одсумпоровања димних гасова влажним поступком, уз коришћење кречњака као реагенса. После завршетка овог пројекта очекивани ниво емисија смањиће се за више од девет пута.

Планирани су и пројекти за преостала два блока у ТЕНТ А, као и за блокове у ТЕНТ Б, ТЕ „Костолац А“ и нови блок

„Костолац Б3“, чија изградња је у току.

ТЕНТ, највећи произвођач електричне енергије у ЕПС-у,

Заштита животне средине

Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС, приликом обиласка копа Поље „Г“ са Александром Антићем, министром рударства и енергетике Србије, рекао је да ЕПС тренутно највеће инвестиције у вези са заштитом животне средине реализује на пројекту одсумпоровања димних гасова у ТЕНТ А у Обреновцу. – И тај пројекат био је неколико година потпуно заглављен, а сад тамо има шта да се види. Баш учи Нове године грађевински радови су „изашли из земље“, то је сада озбиљно градилиште. Систем који се гради с партнерима из Јапана обухвата блокове А3, А4, А5 и А6, а припрема се и пројекат за два најстарија блока А1 и А2. Они ће најкасније до 2023. бити бољи него што су били 1970. и 1971. године, када су направљени – рекао је Грчић.

реализовао је више еколошких пројеката у које је уложено више од 200 милиона евра. Ефекти реконструкције електрофилтера су видљиви на свим блоковима термоелектрана у Обреновцу, а доказ за то је и бели дим из димњака ТЕНТ А и ТЕНТ Б и смањена емисија честица чак осам пута.

Уложена су и знатна средства у модернизацију блокова ТЕ „Костолац Б“ у износу од 340 милиона долара изградњом два нова електрофилтера, адаптирани су котлови са уграђеном опремом за спуштање емисије оксида азота и испод дозвољених 240 милиграма по кубном метру – на 200 милиграма по кубном метру. Изграђен је систем за одсумпоровање димних гасова на оба блока ТЕ „Костолац Б“, као и нови систем за извоз пепела и шљаке на сва четири блока. Све ово је дало резултате – смањење емисије и бољи квалитет ваздуха.

ЕПС поштује све законске прописе Републике Србије и ради потпуно у складу с Националним планом за смањење емисија (НЕРП).

Р. Е.

ТЕ „Костолац Б“

Сви системи у раду

На „Површинском копу „Дрмно““ сви рударски системи су у раду и нема већих проблема који би битно пореметили производни процес, потврдио нам је Драгослав Славковић, директор „ПК Дрмно“.

– Зима је до сада била блага и без снежних падавина, тако да нисмо имали проблема са замрзавањем и отежаним радом рударске механизације. Бољом организацијом и координацијом рада превазилазимо недостатак помоћне механизације – булдожера, цевополагача и ровокопача, док нам не пристигну нове машине – каже Славковић.

Према његовим речима, овогодишњи циљ је остварење производног биланса и континуирано повећање времена рада рударских система. За сада, оно на годишњем нивоу износи око 3.500 сати, а циљ је да се временско искоришћење рада машина подигне између 5.000 и 5.500 сати рада. Када је реч о искоришћењу капацитета машина, Славковић каже да је оно добро и да треба да чинимо напоре да буде и боље. За постизање ових циљева, како нам је речено, неопходно је

■ Драгослав Славковић

да се током ремонтне сезоне замене витални и други неопходни делови.

Производња угља је континуирана и стабилна. На депонијама има довољних количина угља и снабдевање термоелектрана угљем је осигурано. Директор копа „Дрмно“ истиче да је од великог значаја за рад копа континуиран пријем младих радника, који ће полако да се укључују у производни процес, да стичу неопходно искуство и тако постану ослонац производног процеса на копу „Дрмно“.

С. Срећковић

■ Површински коп „Дрмно“

Ремонти од марта

Ремонт рударске механизације, један од најзначајнијих послова на Површинском копу „Дрмно“, започео је већ у првим данима марта на Четвртој јаловинској систему. Извесно је да ће ове године бити доста посла на одржавању машина, али је све то у складу са високим производним плановима.

Драгослав Славковић, директор копа „Дрмно“, каже да је план ремонтних активности на јаловинским рударским системима подложен променама, због техничко-технолошке ситуације на копу и динамике пристизања неопходних делова. У априлу креће ремонт Другог јаловинског система. За јун је планиран ремонт рударске механизације која је ангажована на ископавању угља, и овај термин је фиксиран. Пети јаловински систем планом је предвиђено да уђе у ремонт у августу, а након тога следи ремонт Трећег јаловинског система. Нови, Шести рударски систем биће у застоју од 15 дана током октобра.

С. Срећковић

Капитални ремонт за оба блока

Радови на блоку А1 трајаће 65 дана, а 70 дана на блоку А2. До сада уговорени сви планирани послови

У костолачким термоелектранама већ су почеле припреме за овогодишњу ремонтну сезону. Ненад Марковић, директор за производњу енергије у огранку „ТЕ-КО Костолац“, о пословима које треба урадити у 2020. години каже да је производни план врло амбициозан.

– Ове године већи послови ће се радити на старијим блоковима, 1 и 2 у ТЕ „Костолац А“. Они ће ићи у капиталне ремонте, а на блоковима ТЕ „Костолац Б“ ремонти ће бити краћи. ТЕ „Костолац Б“ учествује са 70 одсто од укупне производње у костолачком огранку, и то је разлог. Што се тиче саме производње, за сада се држимо усвојеног плана и веома нам је битно да дођемо до ремонта са добром

динамиком. Битно је, што се и показало у пракси, да када одржимо добру динамику до ремонта, увек годину завршимо са производним пребачајем. Ремонт А1 ће трајати 65 дана, а А2 70 дана. Тако ће и ови блокови спремни дочекати наредну производну сезону – рекао је Марковић.

Према његовим речима, планови за капитални ремонт блокова у термоелектрани „Костолац А“ су направљени и очекује се да сви радови буду квалитетно и на време обављени.

– Капитални ремонт блокова 1 и 2 је стандардни капитални ремонт који се спроводи периодично. До сада смо уговорили све планиране послове. Остало је да се уговоре послови мањег обима. Надам се да ћемо потпуно спремни дочекати капитални ремонт – рекао је Марковић.

Ремонтна сезона костолачких термоелектрана у 2019. години реализована је у складу са очекивањима. Стандардни ремонти су рађени на блоковима А1 и А2, продужени ремонт је рађен на блоку Б1. На блоку Б2 прошле године је рађен велики капитални ремонт. Сви ремонти, осим на блоку Б2, трајали су према плану краће јер је у

■ Ненад Марковић

питању редовно одржавање. Капитални ремонт

блока Б2 трајао је 165 дана, од 6. јула до 19. децембра.

– Када је реч о стандардним ремонтима на блоку А1 и А2 и продуженом на Б1, може се рећи да су све планиране активности тако изведене да се то после и рефлектовало кроз врло стабилну производњу и да се одразило на испуњење и пребацивање производног плана за 2019. годину. У најсложенијем капиталном ремонту који је рађен на блоку Б2, у трајању од 165 дана, акценат је пре свега стављен на уградњу система за редукцију азотних оксида. Циљ је да се смањи емисија штетних гасова, односно заштити животна средина и испоштују законом прописане норме – каже Марковић.

Он додаје да је то први блок у систему „Електропривреде Србије“ где ће се применити секундарне мере за редукцију азотних оксида.

– Циљ је да се преко система за редукцију секундарним мерама уђе у норме испод 170 милиграма по нормалном кубном метру азотних оксида. Осим уградње система за редукцију азотних оксида, замењен је део испаривача котла, што је такође велики посао. Замењен је део међупрегрејача котла, као и пакет лимова регенеративних загрејача ваздуха – каже Марковић.

После завршетка капиталног ремонта, блок Б2 је кренуо на време у производњу и то успешно. На овом блоку раде се подешавање и оптимизација параметара сагоревања, јер је систем за редукцију азотних оксида подразумевао комплетну измену ложења котла.

И. Миловановић

Они и греју

Блокови 1 и 2 у ТЕ „Костолац А“ су у систему даљинског грејања Пожареваца, Костолаца и околних насеља. После ремонта, очекује се да спремно дочекају и наредну грејну сезону.

Смањена емисија штетних гасова

ЕПС је последњих година уложио 340 милиона долара у изградњу два нова електрофилтера блока ТЕ „Костолац Б“

У последњих неколико година Термоелектране „Костолац“ често се у извештајима разних невладиних организација означавају као „црна тачка“ енергетике, са паушалним оценама о емисији штетних гасова, док подаци мерења говоре потпуно другачије.

„Електропривреда Србије“ је последњих година уложила значајна средства у модернизацију блока ТЕ „Костолац Б“ у износу од 340 милиона долара изградњом два нова електрофилтера. Поред тога, адаптирани су котлови са уграђеном опремом за скидање азот-оксида испод дозвољених 240 на 200 милиграма по кубном метру. Изграђен је систем за одсумпоравање димних гасова на оба блока ТЕ „Костолац Б“ и после пробног рада у току ове године треба да почне са сталним радом. Све ово је дало резултате у смањењу емисије штетних гасова. У костолачком огранку контролишу се

и прате емисије штетних честица из димних гасова у складу са законима и у сарадњи са релевантним установама и институтима.

Упоредо са овим активностима, ЕПС и Огранак „ТЕ-КО Костолац“ са испоруком топлотне енергије омогућавају грејање за велики број корисника. Град Пожаревац и градска општина Костолац наставили су улагање у ширење топлификационе мреже. Топлификација у Пожаревцу обезбеђује грејање

за више од 11.000 корисника, а у последње две године прикључено је око 660 нових корисника на овом подручју. У 2018. години прикључено је 13 правних лица и 263 физичка лица, што укупно износи 276 новоприкључених. У 2019. години било је прикључено 11 правних лица и 373 физичка лица, што је укупно 384 новоприкључених.

Сваке године ЕПС и костолачки огранак уплаћују граду Пожаревцу еколошку таксу у износу нешто већем од 300 милиона динара, што локална самоуправа користи за еколошке пројекте и побољшање услова живота грађана. Огранак улаже и у подизање шумских појасева, од 50 до 120 хектара рекултивисаних површина годишње. За последњих 30 година подигнут је шумски појас са више од 300.000 засада багрема, бора, липе, бреза, ариша, тополе и других врста дрвећа. Тако су формирани шумски и ветрозаштитни појасеви око насеља која су изложена штетним утицајима.

Р. Е.

Умрежавање

Топлификациона мрежа је, посебно уз помоћ ЕПС-а, изграђена и повезана су сва домаћинства села Дрно, Стари Костолац, Кленовник, Петка, а тако је и у граду Костолацу. Последњих година угашено је 3.000 индивидуалних ложишта повезивањем на даљински систем грејања. На даљински систем повезано је 11.000 корисника, правних лица и грађана.

Уклања се шумско растиње

Испред фронта напредовања рударских радова, у зони Храстоваче, у току су припремни радови којима се стварају услови за почетак изградње 17. линије бунара за дубинско предодводњавање. Блага зима у јануару омогућила је извођачима радова да обаве велики део посла на уређењу терена.

– За почетак изградње 17. линије бунара за дубинско предодводњавање угљеног лежишта „Дрмно“ неопходно је да се створе адекватни предуслови. Коридор линије 62 бунара и одводног гравитационог цевовода, дужине 4,6 километара, делом прилази кроз шумовит терен који треба да се очисти. Крчи се шума у дужини од 1,3 километра и ширини од

■ Милан Павловић

30 метара на укупној површини од 3,5 хектара – рекао је Милан Павловић, инжењер рударства и руководилац стручног тима за надзор.

Радови на сечи и уклањању шумског растиња поверени су привредном друштву РИО из Костолаца, и добро напредују. По завршетку овог посла почеће изградња приступног пута у дужини од готово пет километара и ширине пет метара. Павловић каже да се завршетком изградње пута стварају предуслови за довоз материјала, опреме и машина за бушење бунара и отпочињање радова.

С. Срећковић

■ Геометри на траси

■ Радови добро напредују

Континуирана производња угља

На Површинском копу „Дрмно“ у јануару је ископано 678.244 тоне угља, речено нам је у Служби за праћење и анализу производње. Просечна дневна производња износила је око 22.000 тона, што је било у складу са потребама рада термоенергетских капацитета и за попуну депонија резерви угља, које су на крају месеца биле на нивоу од 485.301 тоне, што је за девет одсто више у односу на план за овај временски период. Просечна калоријска вредност угља, који је испоручиван термоелектранама, износила је 9.100 килоџула по килограму угља. Укупно је током протеклог месеца термоелектранама у Костоцу испоручено 5.925 тераџула топлоте. За потребе рада термокапацитета у Свилајнцу и Обреновцу, током јануара извезено је 82.641 тона угља. У прошлом месецу је за потребе широке потрошње издвојено и 8.791 тона комадног угља.

Рударским системима за откривање угља откопано је 3.846.708 кубних метара чврсте масе. Због магле у протеклом месецу

забележени су застоји у раду свих рударских система на откривци од укупно 559 сати што

се неповољно одразило на укупан производни резултат на откривци.

С. Ср.

■ Производња електричне енергије у јануару на нивоу плана

Систему предато више од пет милиона kWh

Термоелектране у Костоцу произвеле су током јануара укупно 576.947.000 kWh електричне енергије, која је предата електроенергетском систему Србије.

У поменутом периоду, ТЕ „Костолац А“ је произвела 172.765.000 kWh, док је ТЕ „Костолац Б“ дала 404.182.000 kWh електричне енергије.

Овом производном резултату треба додати и производњу топлотне енергије која се користи за даљински систем грејања Пожаревца, Костоца и околних насеља. Конкретно, током претходног месеца произведено је 77.487 MWh топлотне енергије у ТЕ „Костолац А“. Блок 1 је произвео 36.784 MWh, а блок 2 40.703 MWh.

Годишњи план производње електричне енергије предвиђа да се до краја 2020. произведе укупно 6,23 милијарде киловат-сати, што представља збирни учинак планиране годишње производње ТЕ „Костолац А“ у износу од 1,75 милијарди kWh и ТЕ „Костолац Б“ у износу од 4,48 милијарди киловат-сати.

И. М.

У првој акцији 58 давалаца

■ Дobar одзив запослених

Синдикална организација „Копови Костолац“ у сарадњи са Институтом за трансфузију крви Србије из Београда организовао је крајем јануара прву редовну акцију добровољног давања крви у којој је прикупљено 58 јединица драгоцене течности. Акцији се одазвало

укупно 68 радника, деветоро је први пут дало крв, а десеторо није могло да учествује из здравствених разлога.

Перица Ђуровић, потпредседник Синдиката „Копови Костолац“, каже да са Институтом за трансфузију крви Србије постоји вишегодишња успешна сарадња.

– Три пута годишње заједнички организујемо редовне акције добровољног давања крви: у јануару, јуну и октобру. У првој овогодишњој акцији одзив радника је био веома добар. Напомињем да нам Институт за трансфузију крви увек излази у сусрет када је потребна крв за неког од наших радника или члана његове породице. Наши даваоци учествују према потреби и у ванредним акцијама и до сада више пута потврдили своју хуманост. Синдикат „Копова Костолац“ жели да им се на неки начин одужи организујући бесплатне екскурзије у трајању од неколико дана – каже Ђуровић.

Немања Џодић из Института за трансфузију крви Србије каже да годинама уназад та институција има одличну сарадњу са синдикатима „Копови Костолац“ и „Термоелектране Костолац“, као и другим синдикалним организацијама у Костоцу.

– Акција на копу „Дрмно“ испунила је наша очекивања. Поред копа „Дрмно“, три пута годишње организујемо акције добровољног давања крви у термоелектрани „Костолац Б“ и ПРИМ-у, али и у другим фирмама које послују у Костоцу. Они који су пропустили овај термин, могу да дају крв сваког понедељка током акције у Црвеном крсту Пожаревац – каже Џодић.

■ Перица Ђуровић

■ Немања Џодић

С. Срећковић

Историја је подстицај за будућност

Као део Пожаревца, Градска општина Костолац донела је нову вредност граду, какву није имала као месна заједница

Свечана седница Скупштине, поводом десетогодишњице постојања косточачке општине, одржана је 29. јануара на Дан ГО Костолац. Седници су присуствовали и бројни гости, представници Града Пожаревца, привредног, јавног и културног живота, школа, полиције, војске и верских заједница.

Данас се Костолац везује за термоелектрану и све што она доприноси модерном човеку и његовом начину живота, али ово место је много више од тога, истакла је председница Скупштине градске општине Костолац, Милена Церовшек.

– Сама чињеница да су кроз историју многи долазили и остајали да овде живе, од Римљана

Гости на свечаној седници

општине Костолац, је подсетио на развој рударства у овом крају и указао на постављени циљ да се на територији целокупне Градске општине Костолац уради комплетна комунална, путна и топлификациона инфраструктура.

– У годинама које су пред нама кључни фактор развоја косточачке општине је у

потпуности спровођење инвестиционог плана Владе Србије, за бољи живот и богатију Србију 2020 – 2025. који се односи на комплетно уређење наше земље, односно, општине. Кључ успеха је у доброј сарадњи са руководством Града Пожаревца које је имало слуха за потребе грађана Градске општине Костолац.

Као део Пожаревца, Градска општина Костолац донела је нову вредност граду, какву није имала као месна заједница, указао је градоначелник Пожаревца, Бане Спасовић.

– Ваши резултати говоре да сте имали посебан допринос у оснаживању Пожаревца. Поред тога што је природа била дарожљива енергентима у овом крају, такође није штедела ни на надземним лепотама. Зато, слободно могу рећи да је Костолац прави драгуљ када је реч о местима која су људи радо насељавали, а туристи често обилазили.

Повеље „Ђорђе Вајферт – Вајфертов жиг“ поводом обележавања Дана ГО Костолац, добили су Мирко Перић, пчелар из Петке, Културно уметничко друштво „Костолац“ и Рукометни клуб из Костолаца. У културно уметничком програму наступао је хор Музичке школе „Стеван Мокрањац“, као и најмлађи и извођачки ансамбли КУД „Костолац“.

Уручене су и захвалнице бројним сарадницима Градске општине, међу којима су били и градоначелник и заменик градоначелника Пожаревца, председник и заменик председника Скупштине Града Пожаревца, начелник Браничевског управног округа, представници ЈП ЕПС Огранак „ТЕ-КО Костолац“, привредним друштвима ПРИМ, РИО, „Аутотранспорт“, „Костолац услуге“, „Георад“.

И. Миловановић

Добитници Повеље „Ђорђе Вајферт – Вајфертов жиг“

до припадника разних народа и племена, говори нам да смо привилеговани што смо рођени баш у овом делу Србије. Радујемо се што смо поносни пример како у једном географски малом месту, могу лепо и сложено да живе припадници различитих народа и религија и што сви они подједнако могу да Костолац назову својом кућом, а све остале својим драгим комшијама.

Серџо Крстаноски, председник градске

Деценија градске општине

Градска општина која је формирана након првих избора на седници Скупштине, одржаној 29. јануара 2010. године. Изјашњавањем на референдуму, градској општини прикључила су се и околна села: Стари Костолац, Кленовник, Петка и Острово.

Трагом просветитеља

Костолачки основци прославили су Светог Саву 27. јануара уз присуство родитеља, наставника и радника школа, представника градске општине Костолац, цркве и школског одбора. Ученици су извели рецитале, хорске нумере и драмске приказе посвећене Светом Сави.

– Наша школа посвећује и више од једног дана највећем српском просветитељу, несебичним залагањем наставника, радника школе и ученика. Претходне две недеље обележило је низ активности организованих у част Светог Саве. Данашња свечана академија, као и цео овај дан треба да нас подсети на важност и улогу учења, не само као преношења знања ученицима, већ и на наш лични интелектуални раст и напредак – рекла је Марина Митровић, в.д. директорка Основне школе „Јован Цвијић“.

У Техничкој школи са домом ученика „Никола Тесла“ у Костолцу, лик и дело Светог Саве прослављени су резањем колача и молитвом окупљених ђака. Директор, др Горан Несторовић, указао је на значај и тековине светосавља, истакавши важност традиције, историје и толеранције, у чему је један од битних ослонаца управо школа. Поводом школске славе уследио је и уметнички програм који су припремили ученици.

И. Миловановић

Техничка школа прославила Светог Саву

Слава обележена и у ОШ „Јован Цвијић“

■ Црква Светог Максима Исповедника

Прослављена храмовна слава

Црква у Костолцу прославила је храмовну славу – Светог Максима Исповедника, 2. фебруара. Литургију је служио Његово преосвештенство епископ браничевски др Игнатије Мидић, заједно са свештенством Браничевске и Шумадијске епархије и Архиепископије београдско-карловачке.

Црква Светог Максима Исповедника у Костолцу је прва парохијска црква у Србији која је посвећена овом свецу. Темелји цркве постављени су у јулу 1999, а освешћени 12. септембра исте године. Црква је триконхосна, српско-моравског стила, урађена према пројекту Радослава Прокића, архитекте из Крагујевца. Фрескопис цркве осликао је 2006. године протојереј Стаматис Склирис из Атине, један од најзначајнијих иконописаца у православном свету. Црква је карактеристична и по мермерном иконостасу, урађеном по узору на ранохришћанске и средњовековне иконостасе.

Ове године, колачар је био старешина Цркве Светог Максима Исповедника свештеник Дејан Лазаров са породицом, док је улогу колачара за наредну годину преузео свештеник Иван Филиповић са породицом.

И. М.

Први Островачки фестивал фолклора

Први Островачки фестивал фолклора ветерана под називом „Шта бећара у срце удара, литар вина из давнина“, одржан је у костолачком Дому културе 1. фебруара. Најлепше кореографије извело је више од 300 учесника из 16 друштава.

Поред домаћег КУД „Острово“, на првом фестивалу наступила су и културно-уметничка друштва „Купиник“ из Купинова, „Деветак“

из Лукавца (Босна и Херцеговина), „Речица“, „Јединство“ и „Полет“ из Београда, „Ђердан“ из Госпођинаца, „Извор“ из Старих Бановаца, „Васино коло“ из Ковиља, „Димитрије Катић“ из Црквенца, „Бећарац“ из Баваништа, „Искон ветерани“ из Шимановаца, „Александровац“, „Младост-Авала“ из Ресника, „Абрашевић“ из Смедеревске Паланке и АНИП „Смедерево“.

Организатор манифестације било је Културно-уметничко друштво „Острово“, у

сарадњи са Центром за културу „Костолац“, под покровитељством Градске општине Костолац.

КУД „Острово“ основано је 2008. године. Друштво броји око 70 чланова, а на захтев играча у друштву је у јануару 2018. године формирана група ветерана и рекреативаца. Председник друштва је Бобан Рогожарски, а уметнички руководилац Сања Стефановић.

П. Ж.

■ Нови наслов завичајне књижевности

Слобода се брани и песмом

Нова збирка поезије „Одбрана песме и слободе“ Војкана Ивковића, објављена је у заједничком издавачком подухвату малоцрничке Библиотеке „Србољуб Митић“ и пожаревачког Удружења потомака ратника 1912-1920. Аутор је ову књигу посветио пожаревачком Црвеном крсту, односно како он сведочи „најбољем Црвеном крсту у Србији“.

Милисав Миленковић, књижевник из Пожаревца, указује у рецензији ове збирке да Војканова родољубива поезија чува од заборава судбину такозваног малог човека у ратним страдањима: „Војкан Ивковић песник песмом брани живот и слободу од свих тирана и насилника, препознајући у тој борби српске јунаке, али и страдалнике с којима корача у колони ка Араду, или преко Албаније. Тим препознавањем, он их оживљава и насељава на српском победничком небу, али и у

■ Војкан Ивковић

душу српског читаоца. Оног који у српској прошлости и јунаштвима са страдањима види залогу српског остајања и опстајавања на овом тлу натопљеном и крвљу и знојем, али и великом љубављу да се очува и одбрани и преда будућим потомцима“.

Збирка поезије „Одбрана песме и слободе“ је десета књига овог аутора, који се својим опусом сврстава у групу најангажованијих и најплоднијих завичајних књижевника на територији Браничевског округа у последњих неколико деценија. У књижевним круговима је присутан дуже од 35 година, а његову пажњу заокупљају и историја, спорт и колекционарство.

Издавање збирке потпомогли су и Апотека „Беладона“, Црвени крст Пожаревца, Центар за културу Костолац, ПРИМ и „ДР 100ић“.

И. М.

Награде Маровићу и Ајдачићу

Признања најбољим спортистима Пожаревца у 2019. години уручена су 31. јануара у свечаној сали Скупштине града Пожаревца. Ову традиционалну акцију 60. пут су организовали пожаревачки недељник „Реч народа“ и Спортски савез, уз подршку града Пожаревца. Награде су уручене најуспешнијим спортским организацијама и клубовима, тренерима, младим спортистима, најбољим сениорима појединачно и екипно.

Награду за животно дело у области спорта добио је Костолчанин, Душан Маровић, гимнастички и рукометни тренер. Маровић је рођен 1954. године у Костолцу, где је завршио основну школу, потом гимназију у Пожаревцу, Вишу педагошку школу у Београду и Факултет физичке културе у Новом Саду. Од септембра 1984. године започео је са радом у гимнастички, најпре са развојном и школском. После добрих школских резултата, почео је да ради као тренер у такмичарској гимнастички. Укључио се у Гимнастичку пионирску лигу од оснивања, да би 1989. извео прву такмичарку на првенство Југославије. Од 1990. Маровић је учествовао у организацији првенства тадашње Југославије, потом Србије и Црне Горе, а на крају и Србије. Од 2000. године, Душан Маровић је са вежбачима учествовао на бројним међународним такмичењима, на којима је остварио одличне резултате. Дујини вежбачи саставни су део репрезентације Србије, који својим радом доприносе угледу државе у спортској гимнастички. Поред рада у гимнастичком, Маровић је у неколико наврата тренирао и женски Рукометни клуб „Рудар“.

Душан Маровић

Драган Ајдачић

За свој рад у тренерској струци награђен је још један Костолчанин. Награду је добио Драган Ајдачић, тренер костолачког Рукометног клуба „Рудар“. Ајдачић се тренерским послом бави већ 20 година и својим радом и залагањем је допринео постизању одличних резултата са екипом у најелитнијем рангу такмичења.

Најбоља млада екипа за прошлу годину је јуниорска екипа КМФ „Пожаревац“, док су за изузетне спортске резултате награђени и чудо клуб „Бамби“ и карате клуб „Млади радник“. За најбољу у категорији младих спортисткиња проглашена је атлетичарка Маша Рајић, а похваљене су атлетичарка Кристина Стојановић и каратисткиња Ања Арсић. За најбољег младог спортисту изабран је Андрија Јовановић, док су за изузетне спортске резултате и успехе у млађим категоријама похваљени одбојкаш Урош Убипарип и гимнастичар Василије Арсић.

Најбоља спортисткиња Пожаревца је фудбалерка Марија Вуковић, а плакете су добиле одбојкашица Анђела Вукановић и чланица Клуба борилачких спортова „012“ Сара Миљковић. Најбољи спортиста је одбојкаш Никола Пековић, док су пажњу спортске јавности привукли и пилот Параглајдинг клуба Милан Стевић и спортски риболовац Александар Мишић. За најбољу сениорску екипу проглашен је одбојкашки клуб „Млади радник“ из Пожаревца, а похваљени су и пожаревачки параглајдинг клуб „Бели орлови“ и Организација спортских риболоваца „Смућ“.

У категорији тренера, најбољи је тренер кадетске и јуниорске селекције одбојкаша „Младог радника“ Саша Јоксимовић, док је за изузетне спортске резултате и успехе награђен и тренер стонотенисера клуба „Пожаревац“ Бобан Ивић. Посебна награда за допринос спортском новинарству уручена је Радомиру Сандићу.

П. Ж.

Два тријумфа рукометаша

Рукометаша костолачког „Рудара“ после краће паузе сезону у Аркус лиги наставили су са две узастопне победе у дуелима са ривалима из врха табеле. Костолчани су најпре у 15. колу на гостујућем паркету савладали „Нови Пазар“ са 27:24 (16:13).

Изабраници тренера Драгана Ајдачића у мечу 16. кола савладали су у Костолцу лесковачку „Дубочицу 54“ – 31:23 (16:12). После 17 одиграних кола „Рудар“ је освојио 16 бодова и на табели заузима шесту позицију у конкуренцији 12 клубова у елитном такмичењу.

Порази куглаша

Куглаши „Рудара“ наставили су такмичење у Суперлиги са три узастопна неуспеха. Костолчани су најпре у 11. колу поражени од београдске „Црвене звезде“ са 2:6 у партијама (3.284:3.349 оборених чуњева). Потом је „Београд“ био успешнији од костолачког суперлигаша – 8:0 (3.661:3.289). У дербију зачеља, „Рудар“ је у 13. колу поражен од директног ривала у борби за опстанак, од екипе „Цар Лазар“ са 1:7 (3.266:3.417).

После 13 одиграних кола костолачки клуб, повратник у елитни ранг такмичења, са два освојена бода је на последњем, 10. месту.

Одбојкаши у врху

Одбојкаши „Рудара“ и после краће паузе наставили су да бележе добре резултате у централној групи Друге лиге. Костолчани су у 10. колу на домаћем паркету савладали „Колубару“ из Лазареваца са 3:0 (25:21, 25:16, 25:16).

После 10 одиграних кола, уз једну утакмицу мање и са 22 освојена бода, „зелено-црни“ су на другом месту у конкуренцији девет екипа.

Два сребра за стонотенисере

Девети стонотениски меморијални турнир „Јовица Ристић“ одржан је у Пожаревцу. На овом такмичењу су учествовали играчи из Браничевског округа и јужнобанатског региона. Првотимац костолачког „Рудара“, Дарко Милосављевић, остварио је седам победа и стигао до финала. Међутим, у завршном дуелу од њега је био успешнији Урош Јеремић. Двојица финалиста у синглу освојили су друго место и у дублу, тако да је Милосављевић донео још једно сребро свом матичном клубу и успешно завршио спортску 2019. годину. Турнир је успешно водио Срђан Стевић, председник Савеза Централне Србије.

Припремио: П. Животић

Немци отварају површински коп

Површинска експлоатација угља, прва на подручју Балкана, званично је започета у Костолцу, 26. септембра 1943. године. После ослобођења, у октобру 1944. године, први шлеп са угљем из Костолаца стигао у Београд за снабдевање електране, али и становништва пред тешку зиму

Почетак Другог светског рата и муњевита окупација тадашње Југославије довели су и до преузимања рудника и његове конфискације од стране ратног министарства индустрије Немачке. У рудник су 13. маја 1941. године ушли немачки војници, а у пристаниште тегљач у пратњи два моторна борбена бродича. То је био почетак рада рударског предузећа у окупационим условима. Рударима је понуђено да остану на послу уз надокнаду од 11 марака у боновима. За мештане околних села уведена је радна обавеза. Касније, биће формиран и радни логор у који су довођени чак и кажњени немачки војници.

Други светски рат је за „Рударско предузеће Костолац“ био прекретница у развоју. Идеју о отварању површинског копа имали су још Аустроугари у Првом светском рату. Изградњу тог копа почели су Немци у Другом светском рату. Њихови интереси били су усмерени на отварање површинског копа, изградњу топионице бакра и подизање термоелектране, како би се искористио Дунав за бржи транспорт пре свега бакра и месинга, који су коришћени у ратној машинерији за израду муниције, али и електричних водова. Предвиђено је да се руда од Бора до Костолаца транспортује возом, а

изградња флотације планирана је у Костолцу. Међутим, због ратних операција и тешких услова на источном фронту од тога се одустало. Из Костолаца је требало само да се обезбеди енергија за постојећу топионицу у Бору. Одмах су из Борског рудника довели бушеће гарнитуре за испитивање слојева угља и плански започели изградњу површинског копа. Непосредно пред окупацију, на челу рудника дошло је до смене. Дотадашњи директор Шарл Маршал напустио Костолац и враћа се у Француску, а на његово место долази дотадашњи управник Август Дорингер. Управу над рудником преузео је Тодор Виторовић.

Немци су објединили управу над сва три рудника са јединственом командом над рудником „Стари Костолац“, „Кленовник“ и „Ђуриковац“. У руднику је било 550 радника и производња је била на нивоу предратне, од 200.000 тона угља. Због мобилизације у априлском рату, велики број радника допао је заробљеништва.

У Старом Костолцу се подижу монтажни објекти за смештај интернираца, а у данашњем граду Костолцу планске зграде за смештај команде, управе рудника и немачких војника. Током 1941. године, Немци упоредо раде на експлоатацији угља из јама, али и на откривању угља одмах изнад старе управе, односно изнад трећег окна и крећу се источно од села. Те године начинили су 101 бушотину, а у пролеће 1942. године, стиже пет парних багера из Баварске. До краја те године скинуто је готово 300.000 кубних метара јаловине и откривено је 2.000 квадратних метара угљеног

слоја. Међутим, због рата експлоатација угља померена је за крај 1943. године. У међувремену, скинуто је још 450.000 кубних метара јаловине, која је вожена на јаловиште у ритове Дунавца, а на коме је касније никао град Костролац. У лето 1942. године, започета је и градња термоелектране у Костолцу и већ су пристигле прве машине. Те године започета је и изградња далековода Костолац–Бор и Костолац–Београд.

Површинска експлоатација угља, прва на подручју Балкана, званично је започета у Костолцу 26. септембра 1943. године. За производњу је припремљено 85.000 тона угља, а дневна производња тих првих месеци износила је 200 до 380 тона. Крајем августа 1944. године било је откривено 100.000 тона угља. Приликом борби са Црвеном армијом, Немци нису уништили рударску опрему нити су минирали откоп, мада је експлозив био постављен. Одмах по доласку Црвене армије и Народно ослободилачке војске, над сва три рудника као стратешки важним објектима постављена је војна управа. Први шлеп са угљем из Костолаца је стигао у Београд већ 30. октобра 1944. године, само десет дана после ослобођења главног града. Железничким транспортом угљем је пут Београда кренуо 20. новембра, како би се снабдела београдска електрана, али и становништво пред тешку зиму, која је долазила у разрушени Београд. Угаљ је копан у две јама – Стари Костолац и Кленовник, али и на површинском копу који је тада назван Нови Костолац.

Заробљеници

На Сајмишту у Београду било је чак 47 војних заробљеника војске Краљевине Југославије, разних националности, који су пре мобилизације радили у Костолцу и послати су у радни логор у Костолац. Довођени су заробљеници чак са југа Србије и из Македоније, махом они који су донекле познавали рударски посао.

Н. Антић

/// Фото: Саша Срећковић - Богојављенско пливање за Часни крст први пут на плажи „Топољар“, победник Вук Јануш из Костолаца

CIP – Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)(085.3)
 [Електропривреда Србије Енергија Костолац] **ЕПС Енергија Костолац** / главни и одговорни уредник
 Новица Антић. - 2017, бр. 1 (15. нов.) - Костолац : Електропривреда Србије, 2017 - (Инђија : Комазец). - 30 cm
 Месечно. - Је наставак: ТЕ-КО Kostolac = ISSN 2217-3374
 ISSN 2560-5135 = ЕПС Енергија Kostolac
 COBISS.SR-ID 250295820

